# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0416U003682

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 13-07-2016

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зубковська Вікторія Вікторівна

2. Zubkovska Viktoriya Viktorivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 06.01.03

**Назва наукової спеціальності:** Агроґрунтознавство і агрофізика

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 30-06-2016

**Спеціальність за освітою:** 7.09010102

**Місце роботи здобувача:** Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

**Код за ЄДРПОУ:** 00497058

**Місцезнаходження:** 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Українська академія аграрних наук

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 64.354.01

**Повне найменування юридичної особи:** Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

**Код за ЄДРПОУ:** 00497058

**Місцезнаходження:** вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія аграрних наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

**Код за ЄДРПОУ:** 00497058

**Місцезнаходження:** 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Українська академія аграрних наук

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 68.05.31

**Тема дисертації:**

1. Особливості фосфатного стану кислих ґрунтів за різних умов зволоження

2. Features of phosphorus state of acid soils under different moisture conditions

**Реферат/анотація:**

1. Об'єкт - зміни фосфатного стану та процеси фосфатних трансформацій у кислих ґрунтах за різних умов зволоження. Мета - встановити особливості формування фосфатного режиму, діагностики та оптимізації фосфатного стану в кислих ґрунтах різної ґенези, умов зволоження та використання. Методи - польові, лабораторно-модельні, лабораторно-аналітичні, статистичні. Теоретичні результати - наведено теоретичний аналіз і вирішення проблеми діагностування та оптимізації фосфатного режиму кислих ґрунтів з поверхневим гідроморфізмом; отримано нові знання про характер поведінки фосфатів у досліджених ґрунтах під впливом різних умов зволоження, внесення добрив та меліорантів. Встановлена акумулятивно-міграційна здатність фосфатів досліджених ґрунтів, параметри фосфат-буферних властивостей як критерій оптимізації їх фосфатного стану. Показано роль окремих чинників (окисно-відновного потенціалу, півтораоксидів, гранулометричного складу, добрив і меліорантів) у формуванні фосфатного режиму ґрунтів

та фосфатного живлення рослин. Практичні результати - запропоновано спосіб удосконаленої діагностики й оптимізації фосфатного стану ґрунтів, який рекомендовано використовувати в ДУ "Інститут охорони ґрунтів України" при розробці проектів з відтворення родючості та хімічної меліорації кислих ґрунтів з поверхневим гідроморфізмом. За результатами досліджень отримано патент на корисну модель "Спосіб оптимізації фосфатного стану ґрунтів". Окремі положення дисертаційної роботи включено до науково-практичних рекомендацій: "Методологія оцінювання еколого-меліоративного стану осушуваних ґрунтів" і "Підвищення родючості кислих і гідроморфних ґрунтів". Новизна - уперше висвітлено особливості форм знаходження фосфатів у кислих ґрунтах з поверхневим гідроморфізмом (параметри співвідношень окремих груп і фракцій); встановлено параметри фосфат-буферних властивостей кислих ґрунтів різної ґенези та використання, що дало змогу удосконалити спосіб діагностики фосфатного стану, рівень його стійкості та шляхи оптимізації; встановлено закономірності впливу поверхневого гідроморфізму, добрив і меліорантів на формування фосфатного режиму кислих ґрунтів; виявлено посилення фосфат-міграційних та акумулятивних процесів у кислих ґрунтах під впливом поверхневого гідроморфізму, системи удобрення і меліорації. Ступінь впровадження - матеріали дисертаційної роботи використано у навчальному процесі з підготовки магістрів ХНАУ імені В.В. Докучаєва за спеціальностями "Агрохімія і ґрунтознавство", "Експертна оцінка ґрунтів" при викладанні дисципліни "Охорона ґрунтів та відтворення їх родючості. Галузь - сільське господарство.

2. Object - the change of the phosphate state and phosphate transformation processes in acidic soils at different moisture conditions. Purpose - to find the features of the phosphate regime formation, diagnosis and optimization of phosphate status in the acidic soils of different genesis, wetting and using conditions. Methods - field, laboratory and modeling, laboratory and analytical, statistical. Theoretical results -the theoretical analysis and solution of diagnostics and optimization problems of phosphate regime of soils with surface hydromorphism have been shown; new knowledge about the behavior of phosphate in the soils have been studied under the influence of moisture, fertilization and ameliorators. The accumulative migration phosphates ability of the studied soils was determined, the phosphate buffer parameters were shown as the criteria of their phosphate status optimization. The role of individual factors (redox potential, sesquioxides, particle size distribution, fertilizers and ameliorators) in the formation of the phosphate regime of soils and plant nutrient phosphate was determined. Practical results - a method of improved diagnosis and optimization of the phosphate status of the soil was placed out. The method is recommended to use the NU "Ukrainian Institute of soil protection" with the development of projects on fertility reproduction and chemical amelioration of acid soils with surface hydromorphism. The study received a patent for utility model "method of optimization of soil phosphate regime." Certain provisions of the thesis were included to the scientific and practical recommendations: "The methodology of assessment of environmental and reclamation condition of drained soils" and "Increase of fertility of acid and hydromorphic soils". Novelty - the character of phosphates forms in acid soils with surface hydromorphism (parameters of individual groups and factions relations) was shown for the first time; phosphate buffer parameters of soils of different genesis and use were set, which made it possible to improve a method of diagnosing of the phosphate status, the level of sustainability and ways of optimization; regularities of the surface hydromorphism, fertilizers and ameliorants influence , on the formation of the phosphate regime of soils were find; the gain of phosphate migration and accumulation processes in acid soils under the influence of surface hydromorphism, fertilizers and irrigation systems was identified. Degree of application - the thesis material are used in the educational process of preparation of masters KNAU named after V.V. Dokuchaev in the field of "Agricultural chemistry and soil science", "Expert evaluation of soil" in teaching the discipline "Soil protection and reproduction of soil fertility". The field is agriculture.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Трускавецький Роман Степанович
2. Velychko Volodymyr Andriiovych

**Кваліфікація:** д.с.-г.н., 06.01.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Величко Володимир Андрійович
2. Величко Володимир Андрійович

**Кваліфікація:** д.с.-г.н., 06.01.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Казюта Олександр Миколайович

2. Казюта Олександр Миколайович

**Кваліфікація:** к.с.-г.н., 06.01.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Балюк Святослав Антонович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Балюк Святослав Антонович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.